

Commissiedebat Energiebesparing en Betaalbare energierekening voor huishoudens – 18 juni 2025

Zo'n 400.000 huishoudens in Nederland leven in energiearmoede. Het tijdelijk verlagen van de gasrekening met overheidsgeld biedt even soelaas, maar er verdwijnt nog steeds veel warmte door niet-geïsoleerde daken, spouwmuren en vloeren. Zo blijft structurele energiearmoede in stand. Door energiebesparing en duurzame warmte halen we gezinnen blijvend uit de kou. Daarnaast vormt schone energie van eigen bodem een buffer tegen hoge energieprijzen. Zo betaalde een huishouden in 2023 zo'n 140 euro minder dankzij zonnepanelen en windmolens in Nederland. Energiebesparing biedt ook Nederlandse bedrijven meer zekerheid en er valt een goede boterham mee te verdienen. Groene energie geeft ons grip op de energierekening.

Geef huishoudens grip op de energierekening door structurele verduurzaming

Door woningen te verduurzamen helpen we huishoudens met het verlagen van hun energierekening en door energiebesparing zijn we minder afhankelijk van het buitenland en geïmporteerd aardgas. Daarvoor is nodig:

- **Gebruik de middelen uit het Social Climate Fund, uit ETS2 en de extra inkomsten van aardgaswinning om woningen van energiearme huishoudens te verduurzamen,** via een publiek gefinancierd Energiefonds. Door structurele verduurzaming kunnen huishoudens in energiearmoede blijvend energie besparen. Dat levert dus ook een blijvend lagere energierekening op. Bovendien kunnen zo uitvoerende bedrijven opschalen of, in meer schrijnende gevallen, hun personeel behouden. Volgens onze Menukaart voor Groene Groei kunnen een half miljoen huishoudens worden geholpen via een grootschalige wijkenaanpak. Daarnaast hoeft Nederland zo'n 500 miljoen kuub minder buitenlands aardgas te importeren, dit zorgt voor minder druk op aardgasvoorraden en energieprijzen.
- **Zorg dat woningcorporaties in verduurzaming van sociale huurwoningen kunnen investeren.** De NVDE steunt het besluit van minister Keijzer om het wetsvoorstel huurbevriezing in te trekken. Door een huurbevriezing zouden woningcorporaties structureel veel minder woningen kunnen verduurzamen en daardoor ook minder energie besparen. Bovenal blijven huurders met een blijvend hoge energierekening zitten en zijn zij enorm kwetsbaar bij grote prijsschokken zoals tijdens de gascrisis.
- **Ondersteun lokale initiatieven.** Energiegemeenschappen kunnen in wijken een verschil maken voor een voorspelbare en stabiele energierekening. En een decentraal energiesysteem kan het transport van energie zo kort mogelijk houden.
- **Ga op tijd in gesprek met de sector over het stimuleringsbeleid van warmtepompen en andere technieken.** De cijfers van CBS laten zien dat warmtepompen nog een flink zetje in de rug nodig hebben. En ondanks dat het Warmtepompen Trendrapport 2025 een voorzichtig herstel laat zien ten opzichte

van 2024, zijn er zorgen over de houdbaarheid van de groei omdat overheidsbeleid en subsidie grote invloed hebben op de adoptie van warmtepompen. Het stimuleren van warmtepompen met 30% ISDE-subsidie kan na 2026 dus nog steeds nodig zijn. Voer daarom op tijd het gesprek met de sector over de subsidievoorwaarden van warmtepompen, maar ook voor andere technieken en maatregelen.

- **Houd aandacht voor de uitvoerbaarheid, met name in de isolatieopgave.** De NVDE steunt de inzet in de Voorjaarsnota om budget vrij te geven voor de ISDE-regeling (en het Warmtefonds), waarvan een deel bestemd is voor woningisolatie. Landelijke acceptatie van eDNA (vleermuisdetectie) door provincies zoals in de ministeriële regeling is opgenomen, is nodig om de isolatieopgave in de praktijk vlot te kunnen trekken. Een ander aandachtspunt is de extra kostenpost als gevolg van het natuurvriendelijk isoleren en het uitvoeren van e-DNA testen. Om isolatiemaatregelen aantrekkelijk te houden is het nodig om in deze extra kosten beter tegemoet te komen.
- **Bied burgers en warmtebedrijven perspectief op betaalbaarheid en investeerbaarheid bij de uitrol van warmtenetten en ontwikkel een nieuw financieel instrument voor duurzame warmtebronnen.** Door krachtig in te zetten op de verdere uitrol van warmtenetten kan significant bespaard worden op de vraag naar elektriciteit en dus de verzwaring van het elektriciteitsnet. Daarnaast is het nodig om de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen verder te stimuleren. Sommige bronnen, zoals geothermie, blijven in de praktijk achter in tempo en schaal. Onder andere vanwege de hoge investeringskosten. Een nieuw financieel instrument dat inspeelt op hoge investeringskosten van duurzame warmtebronnen is daarom nodig.

Zet in op verhoging van het zelfverbruik van opgewekte zonne-energie

De NVDE is het eens met de afschaffing van de salderingsmaatregel. Wel vinden wij dat er een alternatief moet komen om huishoudens met zonnepanelen tegemoet te komen. Het zelfverbruik verhogen van zelf opgewekte zonne-energie is goed voor het verlagen van netcongestie en bewoners besparen op hun energierekening. Wanneer vraag en aanbod in een wijk beter op elkaar worden afgestemd, kan de zelfconsumptie op wijkniveau verder toenemen.

- Om zelfverbruik te stimuleren, kan overwogen worden een flex-bonus toe te voegen aan de bestaande ISDE-subsidie, voor huishoudens die maatregelen treffen om het eigen energieverbruik te optimaliseren en die rekening houden met seizoenseffecten. **Voeg daarom tijdig technieken toe aan de ISDE-regeling die het zelfverbruik van zonnestroom verhogen en flexibiliteit bieden, of warmte of elektriciteit kunnen opslaan.** Huishoudens kunnen worden ontzorgd met de flexibele inzet van (zonne)stroom door het gebruik van home energy management systemen (HEMS) of andere diensten die realtime inzicht geven en dit combineren met voorspellingen en automatiseringen. Het ontwikkelen van normen voor slimme apparaten en deze voorwaardelijk stellen voor subsidie is daarbij nodig.

Laat de krachtige energiebesparingsplicht zijn vruchten afwerpen: sterker handhaven blijft nodig

De energiebesparingsplicht schiet nog steeds tekort in het behalen van de gestelde doelen voor bedrijven. De naleving vanuit bedrijven is laag en omgevingsdiensten voeren -ondanks verbeteringen en versterking- te weinig controles uit. De voorstellen uit het Voorjaarspakket zijn een stap in de goede richting om het tij te keren. Een verbeterde aanpak kan jaarlijks meer dan 1 miljard m³ aardgas en 5 miljard kWh elektriciteit besparen.

- **Het bieden van financiële ondersteuning via lage rente of lease-opties.** Hierdoor wordt het nemen van energiebesparende maatregelen aantrekkelijker voor bedrijven.
- Toch is financiële steun alleen niet voldoende; **de effectiviteit van de energiebesparingsplicht staat of valt met betere handhaving.** Door meer toezicht en handhaving en de opleiding van handhavers bij omgevingsdiensten te verbeteren zijn ze in staat meer controles uit te voeren, en krijgen zij de tools die nodig zijn om effectief toezicht te houden.
- **Het aanscherpen van de wettelijke rekenregels om te voorkomen dat bedrijven te nemen maatregelen actief blokkeren.** Dit zal niet alleen leiden tot hogere nalevingspercentages, maar ook tot een aanzienlijke bijdrage aan energiebesparing en klimaatdoelen. Ook de naleving en handhaving van de label-C verplichting voor kantoren behoeft aandacht.
- **Naleving van de wet kan aantrekkelijker gemaakt worden door extra voordelen te koppelen aan de verplichting.** Denk hierbij aan toegang tot subsidies, of versnelde vergunningverlening voor bedrijven die voldoen aan de plicht.

Verlaag de energiebelasting op elektriciteit

De NVDE is positief over de [oproep van de Europese Commissie](#) om de energiebelasting op elektriciteit te verlagen. Dit is een noodzakelijke stap om elektrificatie aantrekkelijker te maken en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, terwijl tegelijkertijd de energierekening wordt verlaagd. De belastingdruk op elektriciteit is te hoog, terwijl elektrificatie de sleutel is tot een betaalbare en duurzame energievoorziening. Een verlaging van de energiebelasting op elektriciteit helpt om verduurzaming met bijvoorbeeld een warmtepomp aantrekkelijker te maken, de energierekening te verlagen en onze onafhankelijkheid van buitenlands aardgas te vergroten. Momenteel wordt elektriciteit bij huishoudens 1,7x zwaarder belast dan aardgas per gelijke hoeveelheid energie (1 m³ gas = 9,77 kWh).

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.